

ΒΙΒΛΙΟ

Βιβλία για τις καλοκαιρινές διακοπές σας

Κριτική - παρουσίασης: Χαρίκλεια Γ. Δημηκοπούλου

Ζέστη, πυρκαγιές, βροχές, ύστατος καιρός και πολιτικός ορίζοντας πολύ φορτισμένοι! Δέν θά τό έλεγεσ και ιδανικό καλοκαίρι... Πάντως, οι περισσότεροι σπεύδουν νά τηρήσουν τό δικό τους πρόγραμμα και νά φύγουν γιά διακοπές διαρκείας άν υπάρχει σπίτι σέ επαρχία και είναι συνταξιούχοι, γιά μικρές εκδρομές άν είναι εργαζόμενοι. Και είναι πολύ φυσικό, καθώς οι μεγάλες πόλεις είναι μάλλον άφορητες τέτοια εποχή.

■ **Τάκης Θεοδωρόπουλος, Έλεύθερος σκοπευτής** (έκδ. Μεταίχμιο, σελ. 272, ευρώ 14,40). Ο γνωστός δημοσιογράφος και λογοτέχνης, μέ σταθερή στήλη στην «Καθημερινή», έρχεται τώρα νά μάς προσφέρει έναν τόμο μέ δοκίμια άντλημένα από την προσωπική του καθημερινότητα. Μέσω των κειμένων του νέου βιβλίου του επιχειρεί πρᾶγμα μία αυτογνωσία. Αναζητήσεις της απαρχής των ένδιαφερόντων του κυρίως γιά τήν λογοτεχνία «Ο Τρελαντώνης, ο Φύλιεσ Φόγκ ή ό Ντ' Αρτανιάν; Αναρωτιέμαι ποιός από αυτούς τούς τρεις σημάδεψε τήν άρχή της σχέσης μου μέ τή λογοτεχνία. Τότε πού δέν μέ ένδιεφερε ούτε τό ύφος, ούτε ό συγγραφέας ούτε καν ή ύπόθεση και ή πλοκή. Τότε πού έψαχνα κάποιον ήρωα γιά νά τόν εμπιστευθώ και νά τόν άκολουθήσω στις περιπέτειές του. Τότε πού ήμουν άνυποψίαστος γιά τόν τρόπο πού λειτουργεί ή πολύπλοκη ατή μηχανή, τό μυθιστόρημα». Πόσοι από τούς αναγνώστες τών παλαιότερων κυρίως εποχών θά ταυτισθούν μέ τά λόγια αυτά. Σήμερα, άν ρωτήσης τά νέα παιδιά ίσως θά

πρέπει νά ύποκατασταθούν τά βιβλία και οι «ξεπερασμένοι» ήρωές τους μέ μορφές από κάποια σειρά στην τηλεόραση ή στις πλατφόρμες τών διαδικτυακών μεταδόσεων. Όμως τά κείμενα του κ. Θεοδωρόπουλου μάς θυμίζουν τήν πρώτη επαφή μέ τά μεγάλα όνόματα κυρίως του 19ου και τών άρχών του 20ου αιώνας: Προύστ, Μπαλζάκ, Κάφκα, Ντοστογιέφσκι, Φρόντ, Καζαντζάκης, Σεφέρης, Καμύ, Έγρονόπουλος, Μαλρώ, Πεντζίκης, Μακρυγιάννης και πολλοί άλλοι φαίνεται ότι ύπῆρξαν εκείνοι πού έσφράγισαν τόν συγγραφέα μας. Περισσότερο όμως και βαθύτερα τόν έσφράγισαν τά έργα τών άρχαίων μας συγγραφέων, ό Πλάτων, ό Ξενοφών και ό Θουκυδίδης. Και μετά οι Γάλλοι κλασικοί. Προσωπικά εκείνο πού μέ έντυπώσιασε είναι ότι γράφει κάπου στο βιβλίο αυτό περιγράφοντας τόν έαυτό του «Διάβαζα, ότι έπεφτε στά χέρια μου, ακόμα και τίς έφημερίδες πού άγόραζε ό πατέρας μου». Αυτό είναι άκριβώς τό αντίστροφο από ό,τι συνέβη σέ μένα. Οι έφημερίδες ήταν από τά πρώτα μου αναγνώσματα. Διαβάστε το γιά νά δείτε έσείς πού ταυτίσθεσθε και πού διαφέρετε!

■ **Έλένη Χέλημ-Μαρκεζίνη, Πίσω από τίς κλειστές πόρτες. Αστέρης, ήγέτες, γαλαζοαίματοι και καθημερινοί άνθρωποι** (έκδ. Άρμός, σελ. 124, ευρώ 11). Τό μικρό αυτό οίονει χρονολογικό βιβλίο της κ. Χέλημ είναι μία σειρά άπλών στιγμιούπων και έντυπώσεων γιά πολλά πρόσωπα πού έγνώρισε στην πορεία της ζωής της. Τό μεγαλύτερο ένδιαφέρον συγκεντρώνουν τά κεφάλαια πού αναφέρονται στά παιδικά χρόνια της συγγρα-

φούς ως κόρης του Σπύρου Μαρκεζίνη σέ ένα σπίτι όπου περνούσαν μεγάλες πολιτικές μορφές της περιόδου πρό του 1967. Έξ ίσου γραμμένα μέ συμπάθεια και διάθεση φιλική είναι τά κεφάλαια πού αναφέρονται στις λησμονιμένες σήμερα πριγκίπισσες της Ελλάδος, Όλγα της Γιουγκοσλαβίας (κόρη του Βασιλόπαιδος Νικολάου), Έλένη της Ρουμανίας και Ειρήνη της Αόστης (κόρες του Βασιλέως Κωνσταντίνου Α'). Τέλος, τό κεφάλαιο πού αναφέρεται στον νύν Βασιλέα της Βρετανίας Κάρολο Γ' όρθός τόν χαρακτηρίζει «Ένας παρεξηγημένος βασιλιάς», καθώς σέ πολλά θέματα και κυρίως στην προστασία του φυσικού αλλά και του δομημένου περιβάλλοντος ύπῆρξε πραγματικός πρωτοπόρος. Τό βιβλίο διαβάζεται εύκολα και εύχρηστα.

■ **Ατίκ Ραχμί, Η πέτρα της ύπομονής** (μτφρ. Βάσω Νικολοπούλου - Νίκη Καρακίτσου-Dougé, έκδ. Πατάκη, σελ. 160, ευρώ 11,10). Ένα βιβλίο συγκλονιστικό, τιμημένο μέ τό βραβείο Γκονκούρ του 2008 και έν συνέχεια σκηνοθετημένο γιά τόν κινηματογράφο από τόν ίδιο τόν συγγραφέα. Αξίζει νά τό διαβάσετε γιά νά κατανοήσετε τήν άγριότητα και τόν βαθμό της διαφοράς πολιτισμών μεταξύ της χριστιανικής Ευρώπης και του ισλαμικού Αφγανιστάν. Η ήρωίδα προσπαθεί νά βοηθήσει τόν άνδρα της νά συνέλθη από τά τραύματά του. Και του μιλάει γιά πρώτη φορά στην ζωή τους. Ό λόγος της γίνεται σιγά-σιγά καταγγελία γιά τήν κατάσταση τών γυναικών στο Αφγανιστάν και γενικά μία ούσιαστική έστω μόνον φραστική εξέγερσις κατά της ύποτελείας στην όποια διατηρούνται οι γυναίκες διά του ισλάμ. Η τραγική κατάληξις του άμοιβαίου φόνου

του ζεύγους έρχεται καθώς ταυτοχρόνως ή γυναίκα θριαμβολογεί διότι συνέφερε τόν άνθρωπό της μέ τόν λόγο της. Εκείνος τήν κακοποιεί, εκείνη άμύνεται και τόν μαχαιρώνει μέ τό χατζάρι του και τελικώς εκείνος ήμιθανής ήδη τήν σκοτώνει σπάζοντας τό κρανίο της κατά γής... Πικρή διαπίστωση ότι ή κακοποίησης τών γυναικών δέν είναι άπλώς θύλος ή άστικός μύθος... Συμβαίνει σέ όλα τά μήκη και τά πλάτη της γής.

■ **Ζοζέφ Κεσέλ, Η κοκκία και άλλα διηγήματα** (μτφρ. Φοίβος Ι. Πιομπίνος, έκδ. Έπτάλοφος, σελ. 224, ευρώ 13). Ο Κεσέλ (1898-1979) ύπῆρξε από τίς έμβληματικές μορφές της Γαλλικής Λογοτεχνίας του 20ού αιώνας, δημοσιογράφος, σεναριογράφος αλλά και Ακαδημαϊκός. Γεννημένος στην Αργεντινή από γονείς Λιθουανούς Έβραίους άπό οικογένεια εκ της οποίας προέρχεται (: άνεψιός του) και ό λογοτέχνης και Ακαδημαϊκός Μωρίς Ντενύν, στρατεύθηκε στην γαλλική άεροπορία κατά τόν Α' Παγκ. Πόλεμο και πάλιν στον Β' Παγκ. Πόλεμο στις δυνάμεις της Έλεύθερης Γαλλίας και ό στρατηγού Ντε Γκόλλ. Διεκρίθη και ως άντιστασιακός στην κατεχόμενη Γαλλία πρίν διαφύγει πρός τό Λονδίνο. Υπῆρξε επίσης μαζι με τόν άνεψιό του ό στιχουργός ενός εκ τών ύμνων τών Γάλλων άντιστασιακών. Στην λογοτεχνία, προσέφερε πρωτοποριακά έργα, κυρίως μυθιστορήματα όπως «Η Ωραία της ήμέρας» και «Η περαστική του Σάν Σουσί», τά όποια προσήρμοσε έν συνέχεια και ως σενάρια ταινιών πού γνωρίζουμε. Ο Κεσέλ, μεταξύ άλλων, ύπῆρξε, ιδίως μετά τόν Β' Παγκ. Πόλεμο, μεγάλος απολογητής του κράτους του Ισραήλ και εκόσμησε τό ζήφος του ως Ακαδημαϊκός μέ τό άστρο του Δαυίδ. Τά διηγήματα του παρό-

ντος τόμου είναι πολύ ένδιαφέροντα, καθώς άπτονται όλων τών μεγάλων θεμάτων πού άπσχόλησαν τόν Κεσέλ, καθ' όλη τήν δημιουργική ζωή του. Τά διηγήματα του τόμου έχουν άποδοθή μέ τόν καλύτερο τρόπο και μεγάλη εύαισθησία από τόν κ. Πιομπίνο, πού διακρίνεται γιά τήν ποιότητα τών μεταφράσεών του πάντοτε. Κυρίως εκθέτει τήν φρίκη τών διωγμών τών Μικλοσεβίτικων της ΕΣΣΔ κατά τών άνυπόπτων κατοίκων της χώρας πού δέν ήταν έγγεγραμμένοι στο κόμμα και κυρίως τήν περίοδο του Μεγάλου Λιμού της Ούκρανίας στά πλαίσια τών «άνταρτικων προγραμμάτων» του Στάλιν. Η Ρωσία κυριαρχεί στα περισσότερα διηγήματα και άποδίδεται μέ άγάπη τά δεινά τών κατοίκων υπό τόν κομμουνισμό.

■ **Π. Θάνος, Ό έλβετικός σουγιάς** (β' έκδ. συμπληρωμένη, έκδ. Κασταλία, σελ. 160, ευρώ 13). Ο συγγραφέας περιγράφει μέ άριστοτεχνικό τρόπο, και μέ μίτο της Αριάδνης έναν έλβετικό σουγιά, τίς περιπέτειες μιας οικογενείας πού τήν στοιχειώνει τό φάσμα του εκτελεσθέντος κατά τόν Εμφύλιο θείου (άδελφού της μητέρας). Ο γιούς αυτής της γυναίκας χωρίς νά τό καταλάβη από άλητάκι βρίσκεται σέ περιορισμό ως άντιστασιακός κατά της Χούντας. Η μητέρα στα γερμάματα της παραλογίζεται και κακολογεί τόν νεκρό άδελφό της και τόν συλληφθέντα γιού της χωρίς νά τούς ξεχωρίζει καλά-καλά! Αλλά στίς φραστικές επιθέσεις της προσθέτει χωρίς πραγματική αίαία και τόν νεκρό σύζυγό της και πατέρα του παιδιού της γιατί τήν άφησε μόνη. Ο γιούς έπιζή και κατορθώνει νά δημιουργήσει μια καλή ζωή, αλλά τό παρελθόν είναι πανταχού παρόν... Ένα πολύ ένδιαφέρον πρώτο μυθιστόρημα. ▲ ▼

γοτεχνία «Ο Τρελαντώνης, ο Φύλιεσ Φόγκ ή ό Ντ' Αρτανιάν; Αναρωτιέμαι ποιός από αυτούς τούς τρεις σημάδεψε τήν άρχή της σχέσης μου μέ τή λογοτεχνία. Τότε πού δέν μέ ένδιεφερε ούτε τό ύφος, ούτε ό συγγραφέας ούτε καν ή ύπόθεση και ή πλοκή. Τότε πού έψαχνα κάποιον ήρωα γιά νά τόν εμπιστευθώ και νά τόν άκολουθήσω στις περιπέτειές του. Τότε πού ήμουν άνυποψίαστος γιά τόν τρόπο πού λειτουργεί ή πολύπλοκη ατή μηχανή, τό μυθιστόρημα». Πόσοι από τούς αναγνώστες τών παλαιότερων κυρίως εποχών θά ταυτισθούν μέ τά λόγια αυτά. Σήμερα, άν ρωτήσης τά νέα παιδιά ίσως θά

